

hedspant skal respektere senere udlæg for offentlig-retlige krav, der er tillagt udpantningsret, hvis udlægshaveren senest 3 hverdage efter udlæggets foretagelse har givet meddelelse til virksomhedspanthaveren om udlægget, er nødvendig for at sikre det offentlige en fortsat effektiv restanceinddrivelse og dermed undgå et væsentligt provenutab for det offentlige ved indførelsen af virksomhedspant.

Justitsministeriet er endvidere enig med udvalget i, at der ikke foreligger afgørende grunde til at lade et tinglyst virksomhedspant vige for andre udlæg, herunder navnlig udlæg for private krav.

Det skyldes bl.a., at forslaget om en særlig udlægsadgang for det offentlige er en fravigelse af det grundlæggende formueretlige princip om, at tinglyste pantrettigheder nyder beskyttelse mod senere retsforfølgende kreditorer. Selvom hensynet til at ligestille kreditorerne taler for at tillægge private den samme særlige udlægsadgang, kan dette hensyn efter Justitsministeriets opfattelse imidlertid ikke begrunde en yderligere fravigelse af det nævnte princip til skade for de private virksomheder, der har virksomhedspant. Hertil kommer, at en sådan yderligere forringelse af virksomhedspanthaverens stilling må antages at ville svække den positive finansieringsmæssige effekt, som er formålet med at indføre ordningen.

Lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 2 (den foreslåede § 47 c, stk. 5, i tinglysningsloven).

Det bemærkes i øvrigt, at i de tilfælde, hvor en skyldner har pantsat sine aktiver efter den foreslåede virksomhedspanteordning, foreslås det, at virksomhedspanthaveren hæfter med 50.000 kr. for boomkostninger ved skyldnerens eventuelle konkurs, og at rekvirenthæftelsen efter konkurslovens § 27, stk. 1 og 2, dermed vil kunne fastsættes til et lavere beløb, end det er tilfældet i dag, jf. lovforslagets afsnit 3.3.3. Hermed får private fordringshavere alt andet lige en lettere adgang til at indgive konkursbegæring mod den pågældende skyldner.

3.2.8. Fordringspant

Udvalget foreslår som supplement til virksomhedspant en mindre omfattende ordning, hvorefter indehaveren af en erhvervsvirksomhed kan underpantsette virksomhedens udestående og fremtidige kundetilgodehavender (fordringspant).

Fordringspant vil kunne være mere attraktivt for mindre virksomheder. Det skyldes, at panthaveren efter udvalgets opfattelse ikke på samme måde som ved virksomhedspant bør respektere visse udlæg for offentligretlige krav. Det er efter udvalgets opfattelse

endvidere ikke behov for, at fordringspanthaveren skal hæfte for omkostningerne ved behandling af pantsætterens konkursbo, jf. den foreslåede regel for så vidt angår virksomhedspant afsnit 3.3.3.

Udvalget foreslår, at fordringspant skal tinglyses for at opnå beskyttelse mod aftaler, der i god tro indgås med pantets ejer, og mod retsforfølgning.

Det er udvalgets opfattelse, at en ordning med fordringspant vil kunne fungere sideordnet med eksisterende former for fakturabelåning efter de gældende regler i gældsloven.

Som det fremgår af afsnit 3.2.6, foreslås det i overensstemmelse med udvalgets forslag, at der ikke kan stilles virksomhedspant til fordel for skyldnerens eller pantsætterens nærstående. Forslaget er begrundet i hensynet til at imødegå misbrug, da en ordning med virksomhedspant indebærer en risiko for, at pantsætteren båndlægger sine aktiver til fordel for en bestemt kreditor. Risikoen for selvbandlæggelse er formentlig ikke af den samme størrelse for så vidt angår fordringspant, men der bør alligevel efter udvalgets opfattelse gælde de samme regler.

Udvalget har overvejet, om fordringspant bør respektere senere udlæg for skatte- og afgiftskrav mv. på samme måde som virksomhedspant. I givet fald skulle en sådan regel være begrundet i hensynet til at undgå et væsentligt provenutab for det offentlige som følge af indførelse af fordringspant.

Udvalget er imidlertid af den opfattelse, at en sådan regel formentlig ikke vil være nødvendig, da en ordning med fordringspant i modsætning til virksomhedspant ikke indebærer en mulighed for pantsætning af nye aktivgrupper, der ikke tidligere let har kunnet pantsættes.

Det må endvidere antages, at der efter stiftelse af et fordringspant stadig vil være væsentlige aktiver i virksomheden, der kan gøres til genstand for udlæg mv., således at det vil være muligt for det offentlige at foretage restanceinddrivelse ved udlæg i varelager mv., der ikke vil være pantsat i medfør af denne ordning. Udvalget foreslår således, at en virksomhed ikke på samme tid kan pantsætte sine aktiver i et virksomhedspant og i et fordringspant. Der henvises til afsnit 3.2.10.

Udvalget har endelig overvejet, om en ordning med fordringspant nødvendiggør, at panthaveren indestår for omkostningerne til bobehandling, hvis pantsætteren går konkurs. Udvalget har fundet, at der ikke er behov for en sådan regel, da fordringspant normalt ikke omfatter en så væsentlig del af pantsætterens aktiver som virksomhedspant. Hertil kommer, at fordringer allerede i dag kan pantsættes i fakturabelå-